

(4) [CB-R-BA128/CB-R-BS132]

11. a) Solve $(D^2 - 4D + 3)y = \sin 3x \cos 2x$.

$(D^2 - 4D + 3)y = \sin 3x \cos 2x$ ను సాధించండి.

(OR/ఆర్డా)

b) Solve $\frac{d^2y}{dx^2} - 6\frac{dy}{dx} + 13y = 8e^{3x} \sin 2x$.

$\frac{d^2y}{dx^2} - 6\frac{dy}{dx} + 13y = 8e^{3x} \sin 2x$ ను సాధించండి.

12. a) Solve $(D^2 - 4D + 4)y = 8x^2 e^{2x} \sin 2x$.

$(D^2 - 4D + 4)y = 8x^2 e^{2x} \sin 2x$ ను సాధించండి.

(OR/ఆర్డా)

b) Solve $(D^4 + 2D^2 + 1)y = x^2 \cos x$.

$(D^4 + 2D^2 + 1)y = x^2 \cos x$ ను సాధించండి.

13. a) Solve $(D^2 + a^2)y = \tan ax$ by using method of variation of parameters.

వరావితుల విచరణము వద్దతిని ఉపయోగించి

$(D^2 + a^2)y = \tan ax$ అను సమీకరణమును సాధించండి.

(OR/ఆర్డా)

b) Solve $\frac{d^2y}{dx^2} + \frac{1}{x} \frac{dy}{dx} = \frac{12 \log x}{x^2}$.

$\frac{d^2y}{dx^2} + \frac{1}{x} \frac{dy}{dx} = \frac{12 \log x}{x^2}$ ను సాధించండి.

*** * * * *

[CB-R-BA128/CB-R-BS132]

AT THE END OF FIRST SEMESTER

DEGREE EXAMINATIONS

MATHEMATICS-I

07.11.2019

DIFFERENTIAL EQUATIONS

(COMMON FOR B.A, B.Sc)

(W.e.f Admitted Batch 2016-2017)

(CBCS PATTERN)

Time : 3 Hours

Maximum : 75 Marks

SECTION-A

విఫాగము - 1

Answer any FIVE Questions. Each question carries equal marks.

విఫాగము ఒకు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయము. ప్రతి ప్రశ్నకు సమానమైన మార్కులు. $(5 \times 5 = 25)$

1. Solve $(1 + e^{x/y})dx + e^{x/y} \left(1 - \frac{x}{y}\right)dy = 0$.

$(1 + e^{x/y})dx + e^{x/y} \left(1 - \frac{x}{y}\right)dy = 0$ ను సాధించండి.

2. Solve $x \frac{dy}{dx} + 2y - x^2 \log x = 0$.

$x \frac{dy}{dx} + 2y - x^2 \log x = 0$ ను సాధించండి.

32,000

[Turn over

(2) [CB-R-BA128/CB-R-BS132]

3. Solve $\frac{dy}{dx} + x \sin 2y = x^3 \cos^2 y$.

$$\frac{dy}{dx} + x \sin 2y = x^3 \cos^2 y \text{ ను సాధించండి.}$$

4. Solve $(x+1)\frac{dy}{dx} + 1 = e^{x-y}$.

$$(x+1)\frac{dy}{dx} + 1 = e^{x-y} \text{ ను సాధించండి.}$$

5. Solve $(y-xp)(p-1) = p$.

$$(y-xp)(p-1) = p \text{ ను సాధించండి.}$$

6. Solve $(D^2 - 5D + 6)y = e^{4x}$.

$$(D^2 - 5D + 6)y = e^{4x} \text{ ను సాధించండి.}$$

7. Solve $(x^2 D^2 + xD - 4)y = x^2$.

$$(x^2 D^2 + xD - 4)y = x^2 \text{ ను సాధించండి.}$$

8. Solve $(D^3 + 1)y = (e^x + 1)^2$.

$$(D^3 + 1)y = (e^x + 1)^2 \text{ ను సాధించండి.}$$

(3) [CB-R-BA128/CB-R-BS132]

SECTION - B

విభాగము - B

Answer ALL Questions. Each question carries Ten marks.

అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము. ప్రతి ప్రశ్నకు పది మార్కులు.

$(5 \times 10 = 50)$

9. a) Slove $(y^4 + 2y)dx + (xy^3 + 2y^4 - 4x)dy = 0$.
 $(y^4 + 2y)dx + (xy^3 + 2y^4 - 4x)dy = 0$ ను సాధించండి.
 (OR/ఎదూ)

- b) Solve $(1+x^2)\frac{dy}{dx} + 2xy = \frac{1}{1+x^2}$. Given that
 $y=0$ when $x=1$.

$$x=1 \text{ దగ్గర } y=0 \text{ అయితే, } (1+x^2)\frac{dy}{dx} + 2xy = \frac{1}{1+x^2} \text{ ను సాధించండి.}$$

10. a) Find the orthogonal Trajectory of family of curve
 $r = \frac{2a}{1+\cos\theta}$ where 'a' is parameter.

$$r = \frac{2a}{1+\cos\theta} \text{ అనే వృక్షతా కుటుంబం యొక్క లంబ సంఖేచములను కనుకోండి. ఉక్కడ 'a' ఒక పరామితి.}$$

- (OR/ఎదూ)
 b) Solve $xy^2(p^2 + 2) = 2py^3 + x^3$.
 $xy^2(p^2 + 2) = 2py^3 + x^3$ ను సాధించండి.

[Turn over

- b) Find the particular integral of $y'' - y = x^2 - 2$, by using method of variation of parameters.

మామితల మార్పు పద్ధతిని ఉపయోగించి $y'' - y = x^2 - 2$ కొన్క ప్రతీక సమాకలనని కనుక్కోండి.

12. a) Solve $x^2 y'' - xy' + y = 2 \log x$.

$x^2 y'' - xy' + y = 2 \log x$ ను సాధించండి.

(OR/ఎండా)

- b) Solve $y'' - 5y' = \sin 5x$.

$y'' - 5y' = \sin 5x$ ను సాధించండి.

13. a) Solve the integrable differential equation

$$yzdx - 2xzdy + (xy - zy^3)dz = 0.$$

విదో ఒక చలరాశిని తాత్కాలికంగా స్థిరమని భావించి, సమాకలనీయ నమీకరణము $yzdx - 2xzdy + (xy - zy^3)dz = 0$ ను సాధించండి.

(OR/ఎండా)

- b) Solve $(x^2 + y^2)(p^2 + q^2) = 1$.

$(x^2 + y^2)(p^2 + q^2) = 1$ ను సాధించండి.

*****

Supply)
[CB-BA128/CB-BS132]
AT THE END OF FIRST SEMESTER
DEGREE EXAMINATIONS
MATHEMATICS-I 07.11.2019
DIFFERENTIAL EQUATIONS
(COMMON FOR B.A,B.Sc.)
(W.e.f Admitted Batch 2015-2016)
(CBCS PATTERN)

Time : 3 Hours

Maximum : 75 Marks

PART - A

భాగము - ఏ

Answer any FIVE questions. Each question carries Five marks.

ఏపైనా ఇదు ప్రత్యులకు సమాధానములు వ్రాయుము. ప్రతి ప్రత్యుకు ఇదు మార్పులు. (5×5=25)

1. Solve the differential equation $\frac{dy}{dx} + \frac{4x}{x^2 + 1} y = \frac{1}{(x^2 + 1)^2}$

$\frac{dy}{dx} + \frac{4x}{x^2 + 1} y = \frac{1}{(x^2 + 1)^2}$ అవకలన సమీకరణాన్ని సాధించండి.

2. Solve the differential equation $y \sin 2x dx - (1 + y^2 + \cos^2 x) dy = 0$.

$y \sin 2x dx - (1 + y^2 + \cos^2 x) dy = 0$ అవకలన సమీకరణాన్ని సాధించండి.

5000

[Turn over

(2) [CB-BA128/CB-BS132]

3. Solve the differential equation

$$4y^2 p^2 + 2xyp(3x+1) + 3x^3 = 0.$$

$4y^2 p^2 + 2xyp(3x+1) + 3x^3 = 0$ అవకలన నమీకరణాన్ని సాధించండి.

4. Solve $y'' - 2y' - 3y = 0$, given that $y(0) = 0, y'(0) = 1$.

$y(0) = 0, y'(0) = 1$ అని ఇట్లే $y'' - 2y' - 3y = 0$ ను సాధించండి.

5. Solve the differential equation $y'' - y' - 2y = \cosh 2x$.

$y'' - y' - 2y = \cosh 2x$ అవకలన నమీకరణాన్ని సాధించండి.

6. Find the particular integer of $y''' + y'' - y' - y = \cos 2x$
 $y''' + y'' - y' - y = \cos 2x$ కి ప్రత్యేక సమాకలనానికస్తుంది.

7. Solve $x^2 y'' + 2xy' - 2y = 0$, given that $y_1 = x$ is a solution.

$y_1 = x$ అనేది $x^2 y'' + 2xy' - 2y = 0$ కి ఒక సాధన అని ఇట్లే, అని సమీకరణాన్ని సాధించండి.

8. Solve $x^2 y'' - 6y = 5x^3 + 8x^2$.

$x^2 y'' - 6y = 5x^3 + 8x^2$ ని సాధించండి.

PART - B

ఫాగము - బి

Answer ALL the Five questions. Each question carries TEN marks.

(5×10=50)

అన్ని ప్రత్యుత్తముల జవాబులు వ్రాయుము. ప్రతి ప్రత్యుత్తము పది హార్షులు.

9. a) Solve:

$$(xy \sin xy + \cos xy) y dx + (xy \sin xy - \cos xy) x dy = 0.$$

$$(xy \sin xy + \cos xy) y dx + (xy \sin xy - \cos xy) x dy = 0$$

ను సాధించండి.

(2) [CB-BA128/CB-BS132]

(3) [CB-BA128/CB-BS132]

(OR/ఎంటా)

b) Solve the differential equation

$$(x+2y)(dx-dy)=dx+dy.$$

$(x+2y)(dx-dy)=dx+dy$ అవకలన నమీకరణమును సాధించండి.

10. a) Solve the differential equation

$$xy^2(p^2 + 2) = 2py^3 + x^3, \text{ where } p = \frac{dy}{dx}.$$

$xy^2(p^2 + 2) = 2py^3 + x^3$ అవకలన నమీకరణమును

సాధించండి ఇక్కడ $p = \frac{dy}{dx}$.

(OR/ఎంటా)

b) Find the orthogonal trajectories of the parabolas

$$r = \frac{2a}{1+\cos\theta}, \text{ where 'a' is a parameter}$$

$r = \frac{2a}{1+\cos\theta}$, (a పరామితి) పరావలయాల లంబ సంచేధాలను కనుక్కొండి.

11. a) Solve the differential equation $\frac{d^2y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + y = x^2$.

$$\frac{d^2y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + y = x^2 \quad \text{అవకలన} \quad \text{nమీకరణాన్ని}$$

సాధించండి.

(OR/ఎంటా)

[Turn over]

[21-BA228/21-BS232]

AT THE END OF SECOND SEMESTER(CBCS PATTERN)

DEGREE EXAMINATIONS

MATHEMATICS-II-THREE DIMENSIONAL
ANALYTICAL SOLID GEOMETRY

(COMMON FOR B.A, B.Sc)

UG PROGRAM (4 YEARS HONORS)

(w.e.f. Admitted Batch 2020-21)

Time : 3 Hours

Maximum : 75 Marks

SECTION -A

- I. Answer any Five of the following questions. Each question carries Five marks. $(5 \times 5 = 25)$

క్రింది వానిలో ఏవైనా ఒడు ప్రత్యులకు సమాధానములు వ్రాయుము. ప్రతి ప్రత్యుకు ఒడు మార్గులు.

1. Find the equation of the plane through the point (-1,3,2) and perpendicular to the planes $x + 2y + 2z = 5$ and $3x + 3y + 2z = 8$.

(-1,3,2) బిందువు గుండా పోతూ $x + 2y + 2z = 5$ మరియు $3x + 3y + 2z = 8$ తలాలకు లంబంగా ఉన్న తలం సమీకరణము కనుగొనుము.

(2)

[21-BA228/21-BS232]

2. A variable plane passes through a fixed point (a,b,c) . It meets the axes of reference in A, B and C . Show that the locus of the point of intersection of the planes through A, B, C and parallel to the coordinate planes is

$$ax^{-1} + by^{-1} + cz^{-1} = 1$$

ఈక వర తలము (a,b,c) అనే స్థిర బిందువు గుండా పోతున్నది. ఆ తలము నిరూపకాక్షాలను A, B, C లవద్ద ఖండించుచున్నది. నిరూపక తలాలకు సమాంతరంగాను A, B, C బిందువుల గుండా పోవు తలాల ఖండన బిందువు బిందు పథము $ax^{-1} + by^{-1} + cz^{-1} = 1$ అని చూపండి.

3. Find the equation of the plane through $(3,1,-1)$ and perpendicular to the line of intersection of the planes $3x+4y+7z+4=0, x-y+2z+3=0$.

$$3x+4y+7z+4=0, x-y+2z+3=0. \text{ తలాల చేదన రేఖకు లంబంగా ఉంటూ } (3,1,-1) \text{ బిందువు గుండా పోయే తలము సమీకరణం కనుకోండి.}$$

4. Find the equation to the line through the origin and intersecting the lines $2x-3y+4z+1=0=3x+2y+4z-5,$

$$2x-4y+z+6=0=3x-4y+z-3.$$

$$2x-3y+4z+1=0=3x+2y+4z-5, 2x-4y+z+6=0=3x-4y+z-3$$

అనే రేఖలను ఖండిస్తూ, మూల బిందువు ద్వారా పోయే రేఖకు సమీకరణం కనుకోండి.

(3)

[21-BA228/21-BS232]

5. A sphere of constant radius k passes through the origin and intersects the axes in A, B, C . Prove that the centroid of the ΔABC lies on the sphere $9(x^2 + y^2 + z^2) = 4k^2$

కింది వ్యాపారముగాగల ఒక గోళము మూలబిందువు గుండా పోతూ ఆక్షాలను A, B, C ల వద్ద ఖండిస్తున్నది ΔABC కేంద్రాభాసము $9(x^2 + y^2 + z^2) = 4k^2$ గోళముపైన ఉంటుందని చూపండి.

6. Find the equation of the sphere through the circle $x^2 + y^2 + z^2 = 9, 2x + 3y + 4z = 5$ and the point $(1,2,3)$:

$$x^2 + y^2 + z^2 = 9, 2x + 3y + 4z = 5 \text{ అనే వృత్తం గుండా మరియు } (1,2,3) \text{ బిందువు గుండా పోయే గోళం సమీకరణం కనుకోండి.}$$

7. Find the enveloping cone of the sphere $x^2 + y^2 + z^2 + 2x - 4y = 0$ with its vertex at $(1,1,1)$.

$(1,1,1)$ వద్ద శీర్షం ఉండి, $x^2 + y^2 + z^2 + 2x - 4y = 0$ అను గోళమునకు, స్పర్శ శంఖావు సమీకరణమును కనుకోండి.

8. Show that the two lines of intersection of the plane $ax + by + cz = 0$ with the cone $yz + zx + xy = 0$ will be perpendicular if $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} = 0$.

$ax + by + cz = 0$ అనుతలము $yz + zx + xy = 0$ అనుతలమును రెండు రేఖల వద్ద ఖండిస్తే, ఆ రేఖలు లంబంగా ఉండడానికి నియమము $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} = 0$.

[Turn over

(4)

[21-BA228/21-BS232]

SECTION - B

Answer All questions. Each question carries Ten marks.
($5 \times 10 = 50$)

అన్ని ప్రత్యులకు సమాధానములు వ్రాయుము. ప్రతి ప్రత్యుకు పది మార్కులు.

9. a) Find the bisector of the acute angle between the planes $2x - y + 2z + 3 = 0$ and

$$3x - 2y + 6z + 8 = 0.$$

$$2x - y + 2z + 3 = 0 \text{ మరియు } 3x - 2y + 6z + 8 = 0$$

తలముల మధ్యగల లఘు కోణాన్ని సమద్విఖండన చేసే తలం సమీకరణం కనుక్కోండి.

(OR/లేదా)

- b) Show that the equation

$$12x^2 - 2y^2 - 6z^2 + 7yz + 6zx - 2xy = 0 \text{ represent pairs of planes. Also find the angle between them.}$$

$12x^2 - 2y^2 - 6z^2 + 7yz + 6zx - 2xy = 0$. నమీకరణము రెండు తలాలను సూచించునని చూపుము మరియు వాటి మధ్య కోణమును కనుక్కోండి.

10. a) Prove that the lines $\frac{x+1}{1} = \frac{y+1}{2} = \frac{z+1}{3}$ and $x + 2y + 3z - 8 = 0 = 2x + 3y + 4z - 11$ are intersecting and find the point of their intersection. Find also the equation to the plane containing them.

(5)

[21-BA228/21-BS232]

$$\frac{x+1}{1} = \frac{y+1}{2} = \frac{z+1}{3} \text{ మరియు}$$

$$x + 2y + 3z - 8 = 0 = 2x + 3y + 4z - 11$$

అను రేఖలు ఖండించుకుంటాయని బ్యాజువు చేయండి. మరియు ఖండన బిందుపును కనుక్కోండి ఇంకా ఆరేఖలను కల్గి ఉన్న తలాన్ని కనుక్కోండి.

(OR/లేదా)

- b) Find the length and equations of the shortest distance between the lines $\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{3} = \frac{z-3}{4}$

$$\frac{x-2}{3} = \frac{y-4}{4} = \frac{z-5}{5}$$

$$\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{3} = \frac{z-3}{4} \quad \frac{x-2}{3} = \frac{y-4}{4} = \frac{z-5}{5}$$

అనురేఖల మధ్య అల్పతమ దూరాన్ని కనుక్కోండి. ఇంకా అల్పతమరేఖ సమీకరణములను కనుక్కోండి.

11. a) Show that the plane $2x - 2y + z + 12 = 0$ touches the sphere

$$x^2 + y^2 + z^2 - 2x - 4y + 2z - 3 = 0 \text{ and, find the point of contact.}$$

$$x^2 + y^2 + z^2 - 2x - 4y + 2z - 3 = 0 \text{ అనే గోణాన్ని}$$

$$2x - 2y + z + 12 = 0 \text{ తలము స్ఫూర్షిస్తుంది అని చూపి మరియు దాని స్ఫూర్ష బిందువు కనుక్కోండి.}$$

(OR/లేదా)

[Turn over]

(6)

[21-BA228/21-BS232]

- b) Show that the spheres $x^2 + y^2 + z^2 - 25 = 0$,

$$x^2 + y^2 + z^2 - 24x - 40y - 18z + 225 = 0.$$

touch externally at the point $\left(\frac{12}{5}, 4, \frac{9}{5}\right)$.

$$x^2 + y^2 + z^2 - 25 = 0,$$

$$x^2 + y^2 + z^2 - 24x - 40y - 18z + 225 = 0$$

అనే గోళాలు $\left(\frac{12}{5}, 4, \frac{9}{5}\right)$ వద్ద బాహ్యంగా స్పృశించుకొంటాయని చూపండి.

12. a) Find the limiting points of the coaxial system of spheres of which two members are

$$x^2 + y^2 + z^2 + 3x - 3y + 6 = 0;$$

$$x^2 + y^2 + z^2 - 6y - 6z + 6 = 0$$

$$x^2 + y^2 + z^2 + 3x - 3y + 6 = 0;$$

$$x^2 + y^2 + z^2 - 6y - 6z + 6 = 0$$

గోళాలతో నిర్దిష్ట మయ్యే సహాతల గోళ సరణికి అవధి బిందువులు కనుక్కోండి.

(OR/లేదా)

- b) Find the equation of the cone with vertex at (-1,1,2) guiding curves $3x^2 - y^2 = 1, z = 0$.

శీర్షం (-1,1,2) మరియు భూ వక్రము $3x^2 - y^2 = 1, z = 0$

గానుకల శంఖువు సమీకరణము కనుక్కోండి.

(7)

[21-BA228/21-BS232]

13. a)

Find the equation of the right circular cone whose vertex is $P(2, -3, 5)$, axis PQ which makes equal angles with the axes and semi-vertical angle 30° .

$(2, -3, 5)$ శీర్షము గానూ, 30° శీర్షార్ధ కోణమును కలిగి ఉన్న శంఖువు యొక్క ఆక్షము PQ నిరూపకాక్షాలతో సమాన కోణము చేస్తే, ఆశంఖువు యొక్క సమీకరణము కనుక్కోండి.

(OR/లేదా)

- b) Prove that the perpendiculars drawn from the origin to tangent planes to the

$$2x^2 + 3y^2 + 4z^2 + 2yz + 4zx + 6xy = 0$$
 lie on the cone

$$11x^2 + 4y^2 - 3z^2 + 8yz - 6zx - 20xy = 0$$

మూలబిందువు నుండి

$$2x^2 + 3y^2 + 4z^2 + 2yz + 4zx + 6xy = 0$$
 అను శంఖువు యొక్క స్పృశ్య తలములక గీసిన అభిలంబ రేఖలు

$$11x^2 + 4y^2 - 3z^2 + 8yz - 6zx - 20xy = 0$$
 అను శంఖువు పై ఉంటుందని చూపండి.

(3*01MAT15)

B.A./B.Sc. (CBCS) DEGREE EXAMINATION, OCTOBER/NOVEMBER 2019.

(Examination at the end of Third Semester)

Part II — Mathematics

ABSTRACT ALGEBRA AND ABSTRACT ALGEBRA PROBLEM SOLVING SESSIONS

(Regulation : 2015-16)

Time : Three hours

Maximum : 75 marks

PART A — (5 × 5 = 25 marks)

Answer any FIVE questions.

1. Define a group. Show that in a group G , identity element is unique.

సమూహమును నిర్వచించుము. సమూహము G లో తత్పము మూలకము ఏకైకము.

2. Construct a composition table for $S = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ under addition modulo 6.

సంకలనమాపం 6 దృష్టిలో $S = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ కి పరిక్రమి పట్టికను నిర్మించండి.

3. If H is any subgroup of a group G , then show that $HH = H$.

సమూహము G కి H ఒక ఉపసమూహము అయితే $HH = H$.

4. If H and K are subgroups of a group G then show that $H \cap K$ is also a subgroup of G .

సమూహము G కి H, K లు ఉపసమూహాలు అయితే $H \cap K$ కూడా G కి ఉపసమూహము అవుతుందని చూపండి.

5. Show that every subgroup of an abelian group is normal.

ఎనిమయ సమూహము యొక్క ప్రతి ఉపసమూహము అభిలంబము అని చూపండి.

6. Show that the intersection of any two normal subgroups of a group is a normal subgroup.

ఒక సమూహములో రెండు అభిలంబ ఉపసమూహాల్చేధనము ఒక అభిలంబ ఉపసమూహము అని చూపండి.

7. Prove that the homomorphic image of a group is a group.

ఒక సమూహము యొక్క సమర్పణ ప్రతిబింబము కూడా సమూహము అవుతుంది అని నిరూపించండి.

8. Examine whether the following permutations are even or odd.

క్రింది ప్రస్తావాలు సరియా లేదా బేసియా పరిక్రించండి.

(a) $\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 \\ 3 & 2 & 4 & 5 & 6 & 7 & 1 \end{pmatrix}$.

(b) $(1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5) (1 \ 2 \ 3) (4 \ 5)$.

PART B — ($5 \times 10 = 50$ marks)

Answer the following questions.

UNIT I

9. Prove that $G = \{a + b\sqrt{2} / a, b \in Q\}$ is a commutative group under addition.

$G = \{a + b\sqrt{2} / a, b \in Q\}$ అనేది సంకలనం దృష్ట్యా వినిమయ సమూహం అని చూపండి.

Or

10. Prove that a finite semi group satisfying cancellation laws is a group.

వరిమత అర్థసమూహము $(G, \cdot)$ లో కొట్టివేత న్యాయాలు నిజమైన ఒక సమూహము అని చూపండి.

UNIT II

11. Prove that a non-empty subset of a group which is closed under multiplication is a subgroup of G .

ఒక సమూహంలో సంవృత న్యాయం కలిగిన ప్రతి శూన్యేతర ఉపసమూహము అగును అని నిరూపించుము.

Or

12. State and prove Lagrange's theorem.

లెగ్రాంజ్ సిద్ధాంతము నిర్వచించి నిరూపించుము.

UNIT III

13. A subgroup H of a group G is a normal subgroup of G iff the product of two right (left) cosets of H in G is again a right (left) coset of H in G .

G లో ఒక ఉపసమూహము H కి ఒక అభిలంబ ఉపసమూహము $\Leftrightarrow G$ లో H యొక్క రెండు కుడి (ఎడమ)

సహసమితుల లభము G లో H యొక్క ఒక కుడి (ఎడమ) సహసమితి.

Or

14. If H is a normal subgroups of G . Then show that the set $\frac{G}{H}$ of all cosets of H in G with respect to coset multiplication is a group.

$(G, \cdot)$ కు H ఒక అభిలంబ ఉపసమూహము G లోని H యొక్క సహసమితుల సమితి $\frac{G}{H}$ సహసమితుల

గుణకారము దృష్ట్యా ఒక సమూహము అని చూపండి.

UNIT IV

15. If f is a homomorphism of a group G into a group G' , then the kernel of f is a normal subgroup of G .

సమూహము G నుండి సమూహము G' కు f ఒక సమర్పణ అయితే kernel అనేది G లో అభిలంబ ఉపసమూహము అవుతుంది.

Or

16. State and prove fundamental theorem of homomorphism.

సమూహాల యొక్క సమర్పణ మూల సిద్ధాంతము నిర్వచించి నిరూపించుము.

UNIT V

17. State and prove Cayley's theorem.

కెయలీ సిద్ధాంతము నిర్వచించి నిరూపించుము.

Or

18. Prove that every subgroup of a cyclic group is cyclic.

చక్రియ సమూహము యొక్క ప్రతి ఉపసమూహము చక్రియము అని నిరూపించండి.

JUNE 2019

(6*01MAT15-A2)

B.A./B.Sc. DEGREE (CBCS) EXAMINATION, JUNE 2019.
(Supplementary)

(Examination at the end of Sixth Semester)
ADVANCED NUMERICAL ANALYSIS
(Regulation 2015-2016)

Time : Three hours

Maximum : 75 marks

PART A — (5 × 5 = 25 marks)

Answer any FIVE questions.

1. Fit a second degree parabola to the following data.

క్రింది దత్తాంశమునకు ద్వారా పరావలయమును సంధానించండి.

$$x: \quad 0 \quad 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4$$

$$y: \quad 1 \quad 5 \quad 10 \quad 22 \quad 38$$

2. Fit a curve $y = ab^x$ by the method of least squares using the following table.

క్రింది దత్తాంశాన్ని ఉపయోగించి కనిష్ట వర్గాల పథ్థతిలో వక్రము $y = ab^x$ ను సంధానించండి.

$$x: \quad 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 5 \quad 6 \quad 7 \quad 8$$

$$y: \quad 1.0 \quad 1.2 \quad 1.8 \quad 2.5 \quad 3.6 \quad 4.7 \quad 6.6 \quad 9.1$$

3. Find the first order derivative of $\sqrt{x}$ at $x = 15$ from the following table.

$$x: \quad 15 \quad 17 \quad 19 \quad 21 \quad 23 \quad 25$$

$$y: \quad 3.8730 \quad 4.1231 \quad 4.3539 \quad 4.5826 \quad 4.7858 \quad 5.0000$$

పై దత్తాంశము నుండి $x = 15$ వద్ద $\sqrt{x}$ కు ప్రథమ అవకలనిని కనుగొనుము.

4. Find $f'(0.6)$ using the following tabular data.

క్రింది పట్టికలోని దత్తాంశంను ఉపయోగించి $f'(0.6)$ లను కనుక్కొండి.

$$x: \quad 0.4 \quad 0.5 \quad 0.6 \quad 0.7 \quad 0.8$$

$$f(x): \quad 1.5836 \quad 1.7974 \quad 2.0442 \quad 2.3275 \quad 2.6510$$

5. Evaluate the integral $\int_0^6 \frac{1}{1+x^2} dx$ by Trapezoidal.

$\int_0^6 \frac{1}{1+x^2} dx$ ను త్రణిజోవిడల్ సూత్రం ద్వారా గణించుము.

6. Evaluate the integral $\int_0^x e^x dx$ by Boole's rule.

$$\int_0^x e^x dx \text{ ను బూలే సూత్రం ద్వారా గట్టించము.}$$

7. Solve the system of equations by Gauss-Jordan method.

శాఫ్టీయల సమికరణముల వ్యవస్థను గాస్-జోర్డన్ పద్ధతి ద్వారా సాధించండి.

$$5x + 2y + 3 = 12, x + 4y + 2z = 15, x + 2y + 5z = 20$$

8. Given $y' = -y$ with $y(0) = 1$ find y for $x = 0.04$ in 4 steps by Euler's method.

$$y' = -y, y(0) = 1 \text{ అయిన } y \text{ విలువను } x = 0.04 \text{ వర్షం } 4 \text{ మెట్లగా యూలర్ పద్ధతిని కనుగొనము.}$$

PART B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer ALL questions.

9. Explain, fitting a straight line $y = a + bx$ by method of least squares.

సరళ రేఖ లేదా సు అనుసంధానించే విధానంలు కనిపు పద్ధతి ద్వారా తెల్పింది.

Or

10. Find a curve $y = ax^b$ by the method of least squares using the following table.

క్రింది దత్తాంశులు ఉపయోగించి కనిపు పద్ధతి ప్రక్రమయి $y = ax^b$ ను సంధానించండి.

x:	1	2	3	4
y:	3	12	21	35

11. Find $f'(5)$ from the following table.

క్రింది పట్టిక సుంది $f'(5)$ ను కనుక్కొండి.

x:	1	2	4	8	10
y:	0	1	5	21	27

Or

12. By means of striling's formula prove that

$$\frac{d}{dx} [f(x)] = \frac{2}{3} [f(x+1) - f(x-1)] - \frac{1}{12} [f(x+2) - f(x-2)] \text{ taking up to third difference.}$$

$$\text{ప్రిమర్ సూత్రము డాఫ్స్ } \frac{d}{dx} [f(x)] = \frac{2}{3} [f(x+1) - f(x-1)] - \frac{1}{12} [f(x+2) - f(x-2)] \text{ ను రూపొన్నచేయండి.}$$

13. Derive Simpson's 3/8th rule.

సింప్సన్ 3/8 సూత్రమును ప్రవర్తించి నిరూపించండి.

Or

14. Evaluate the integral $\int_4^{5.2} \log x dx$, using the wedge's rule.

$$\int_4^{5.2} \log x dx \text{ వలువను వెడల్పు సూత్రం సుంది కనుక్కొండి.}$$

15. Solve the equations by factorization method.

$$3x + 2y + 4z = 7; 2x + y + z = 7, x + 3y + 5z = 2.$$

ప్రిమర్ నెఱొన సమికరణములను కారణానక పద్ధతిని సాధించము.

Or

16. Solve the following equations by Gauss Jacobi method.

$$10x - y + z = 12, x - 10y + z = 12, x + y - 10z = 12.$$

ప్రస తలిపిన సమికరణములను గాస్-జాకోబీ పద్ధతిని సాధించము.

17. Use Runge-Kutta method of 4th order to approximate y when $x = 0.1$ given that $y = 1$ when $x = 0$ and $\frac{dy}{dx} = x + y$.

$$\frac{dy}{dx} = x + y, x = 0 \text{ అయినప్పుడు } y = 1 \text{ అయితే } x = 0.1 \text{ కి } y \text{ విలువను } \text{రంగా-కుట్టా నాల్గా పరిమాణ పద్ధతిని కనుగొనము.}$$

Or

18. Using Taylor's series method, solve the equation $\frac{dy}{dx} = x^2 + y^2$ for $x = 0.4$ given that $y = 0$ when $x = 0$.

$$\text{ప్రిమర్ పద్ధతిని ఉపయోగించి } x = 0.4 \text{ వర్షం } \frac{dy}{dx} = x^2 + y^2 \text{ ను సాధించండి } x = 0 \text{ వర్షం } y = 0.$$

(5*01MAT15-B)

B.A./B.Sc. (CBCS) DEGREE EXAMINATION, OCTOBER/NOVEMBER 2019.

(Examination at the end of Fifth Semester)

Part II — Compulsory Paper

LINEAR ALGEBRA

(Regulation : 2015-16)

Time : Three hours

Maximum : 75 marks

SECTION A — (5 × 5 = 25 marks)

Answer any FIVE questions.

1. Show that $(1, 0, -1), (2, 1, 3), (-1, 0, 0), (1, 0, 1)$ are linearly dependent.

$(1, 0, -1), (2, 1, 3), (-1, 0, 0), (1, 0, 1)$ లు బుజు పరాధీన సదిశలు అని చూపుము.

2. If S, T are subsets of $V(F)$, then

(a) $S \subseteq T \Rightarrow L(S) \subseteq L(T)$.

(b) $L(S \cup T) = L(S) + L(T)$.

సిద్ధాంతము V నకు S, T లు ఉపసమితులయితే

(a) $S \subseteq T \Rightarrow L(S) \subseteq L(T)$.

(b) $L(S \cup T) = L(S) + L(T)$.

3. If α, β, γ are linearly independent vectors of $V(F)$ where F is the field of complex numbers then so also are $\alpha + \beta, \beta + \gamma, \gamma + \alpha$.

$V(F)$ యొక్క α, β, γ లు బుజు స్వాతంత్య సదిశలయితే $\alpha + \beta, \beta + \gamma, \gamma + \alpha$ లు కూడా బుజు స్వాతంత్యలని చూపండి.

4. Show that the vectors $(1, 2, 1), (2, 1, 0), (1, -1, 2)$ forms a basis of R^3 .

R^3 నకు $\{(1, 2, 1), (2, 1, 0), (1, -1, 2)\}$ ఆఫార సమితి అని చూపండి.

5. Show that the mapping $T : V_2(R) \rightarrow V_3(R)$ defined as $T(a, b) = (a+b, a-b, b)$ is a linear transformation from $V_2(R)$ into $V_3(R)$.

$T : V_2(R) \rightarrow V_3(R)$ లో $T(a, b) = (a+b, a-b, b)$ అని నిర్వచించిన T బుజు పరివర్తన అని చూపండి.

6. Solve completely the system of equations $x + 3y - 2z = 0, 2x - y + 4z = 0, x - 11y + 14z = 0$.

$x + 3y - 2z = 0, 2x - y + 4z = 0, x - 11y + 14z = 0$ సంహారముగా సాధించుము.

7. Determine the characteristic roots of the matrix $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 1 & 0 & -1 \\ 2 & -1 & 0 \end{pmatrix}$.

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 1 & 0 & -1 \\ 2 & -1 & 0 \end{pmatrix} \text{ లాజ్జిక మూలములు, లాజ్జిక సదిశలు కనుగొనము.}$$

8. State and prove Triangle inequality.
ఇభుజ అనమాసతను ప్రపఠించి నిరూపించము.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

UNIT I

9. (a) Show that the set of all ordered n -tuples over a field F is a vector space.
 n -tuples సదిశాంతరాలము అని నిరూపించము.

Or

- (b) If W_1 and W_2 are two subspaces of the vector space $V(F)$, then prove that $W_1 \cup W_2$ is again a subspace of $V(F)$ if and only if $W_1 \subseteq W_2$ or $W_2 \subseteq W_1$.
 W_1 మరియు W_2 ఒక సదిశాంతరాలము $V(F)$ యొక రెండు ఉపాంతరాలములు అయితే $W_1 \cup W_2$ అంతరాలము కనుడానికి $W_1 \subseteq W_2$ ఒక సదిశాంతరాలము, వర్ణించము.

UNIT II

10. (a) Show that there exists a basis for each finite dimensional vector space.
ఒక పరిమిత పరిమాణపు సదిశాంతరాలముతో అధార ఫ్రీతి స్ట్రోంతము.

Or

- (b) If W_1, W_2 are two subspaces of a finite dimensional vectorspace $V(F)$, then $\dim(W_1 + W_2) = \dim W_1 + \dim W_2 - \dim(W_1 \cap W_2)$.
సిద్ధాతము పరిమిత పరిమాణ సదిశాంతరాలం $V(F)$ నకు W_1, W_2 ఒక ఉపాంతరాలాలు అప్పుడు $\dim(W_1 + W_2) = \dim W_1 + \dim W_2 - \dim(W_1 \cap W_2)$.

UNIT III

11. (a) State and prove Rank–Nullity theorem.
స్టోచిస్టిక్ సిద్ధాతమును ప్రపఠించి, నిరూపించము.

Or

- (b) Find the range, rank, null space and nullity of the transformation $T : V_2(R) \rightarrow V_3(R)$ defined by $T(a, b) = (a+b, a-b, b)$.

$T(a, b) = (a+b, a-b, b)$ గొప్పాంపబడిన $T : V_2(R) \rightarrow V_3(R)$ యొక స్టోచిస్టిక్ సిద్ధాతము, వాటి, కోటి మరియు శూస్టములను కనుక్కోండి.

UNIT IV

12. (a) State and prove Cayley-Hamilton theorem.
కెల్-హమిల్టన్ సిద్ధాతమును ప్రపఠించి నిరూపించము.

Or

- (b) Show that the equations $x+2y-z=3, 3x-y+2z=1, 2x-2y+3z=2, x-y+z=-1$ are consistent and solve them.

$x+2y-z=3, 3x-y+2z=1, 2x-2y+3z=2, x-y+z=-1$ ను మాత్రిక విలోప వర్ధించి ద్వారా సాధించండి.

UNIT V

13. (a) State and prove Cauchy-Schwartz's inequality.
కోషార్ట్ అనమాసతను ప్రపఠించి, నిరూపించము.

Or

- (b) Applying Gram-Schmidt orthogonalization process obtain an orthonormal basis of R^3 from the basis $\{(1, 0, 0), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$.
అంతర్జాతరాలము R^3 కి అధారము $\{(1, 0, 0), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$ అయితే దిని సుంధి గ్రామ్-ష్ట్రోక్ వర్ధతిని R^3 కి ఒక లంబాలంబ అధారాన్ని రాబుచుము.

(2*01MAT15)

B.A./B.Sc. DEGREE (CBCS) EXAMINATION, MARCH 2020.

(Examination at the end of Second Semester)

SOLID GEOMETRY

(Regulation 2015-2016)

Time : Three hours

Maximum : 75 marks

SECTION A — (5 × 5 = 25 marks)

Answer any FIVE of the following.

1. Find the equation of the plane through the points $(2, 2, 1), (9, 3, 6)$ and perpendicular to the plane $2x+6y+6z=9$.

$(2, 2, 1), (9, 3, 6)$ బిందువుల ద్వారా పోతూ $2x+6y+6z=9$ తలానికి లంబముగా ఉండే తలము సమీకరణమును కనుగొనుము.

2. If a variable plane meets the co-ordinate axes in A, B, C such that the centroid of the triangle ABC is the point (p, q, r) then show that the equation of the plane is $\frac{x}{p} + \frac{y}{q} + \frac{z}{r} = 3$.

ఒక చలతలము నిరూపకాఙ్కాలను A, B, C బిందువులలో ఖండిస్తుంది. ABC త్రిభుజ కేంద్రాభాసము (p, q, r) అయితే ఆ తలము సమీకరణము $\frac{x}{p} + \frac{y}{q} + \frac{z}{r} = 3$ అని చూపండి.

3. Find the image of the point $(1, 3, 4)$ in the plane $2x - y + z + 3 = 0$.

$2x - y + z + 3 = 0$ తలములో $(1, 3, 4)$ బిందువు యొక్క ప్రతిబింబాన్ని కనుగొనుము.

4. Find the angle between the lines $3x + 2y + z - 5 = 0 = x + y - 2z - 3$; $2x - y - z = 0 = 7z + 10y - 8z$.

$3x + 2y + z - 5 = 0 = x + y - 2z - 3$; $2x - y - z = 0 = 7z + 10y - 8z$ రేఖల మధ్య కోణమును కనుగొనుము.

5. Find the equation to the sphere through origin and making intercepts a, b, c on co-ordinate axes.

మూలబిందువు ద్వారా పోతూ నిరూపకాఙ్కాలపై వరుసగా a, b, c అనే అంతర ఖండాలు చేయు గోళ సమీకరణమును కనుగొనుము.

6. Find the limiting points of the coaxal system of spheres determined by the spheres $x^2 + y^2 + z^2 + 4x - 2y + 2z + 6 = 0$, $x^2 + y^2 + z^2 + 2x - 4y - 2z + 6 = 0$.

$x^2 + y^2 + z^2 + 4x - 2y + 2z + 6 = 0$ మరియు $x^2 + y^2 + z^2 + 2x - 4y - 2z + 6 = 0$ గోలతో నిర్మించుటే సహజగా సరణి యొక్క అవధి బందువులు కనుగొనండి.

7. Find the equation of the cone which passes through the three co-ordinate axes and the lines

$$\frac{x}{1} = \frac{y}{-2} = \frac{z}{3} \text{ and } \frac{x}{2} = \frac{y}{1} = \frac{z}{1}$$

మాడు నిరూపించాల ద్వారా మరియు $\frac{x}{1} = \frac{y}{-2} = \frac{z}{3}$, $\frac{x}{2} = \frac{y}{1} = \frac{z}{1}$ రేఖల ద్వారా పాటే శంఖువు సమీకరణమను కనుగొనము.

8. Find the equation of the cylinder whose generators are parallel to the line $\frac{x}{1} = \frac{y}{2} = \frac{z}{3}$ and

which passes through the curve $x^2 + y^2 = 16$, $z = 0$.

జనక రేఖల $\frac{x}{1} = \frac{y}{2} = \frac{z}{3}$ అనే రేఖకు సమాంతరముగా పుంటూ $x^2 + y^2 = 16$, $z = 0$ అనే వక్రమును ఖండించే స్థాపించు సమీకరణమను కనుగొనము.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks).

Answer ALL questions of the following.

9. (a) A variable plane is at a constant distance P from the origin and meets the axes in A , B and C . Show that the locus of the centroid of the triangle ABC is $x^2 + y^2 + z^2 = 9P^2$.

ఈ వలతలను మార్ల బందువు సందే P యొనిట్ల దూరములో పుంటూ నిరూపించాలను A , B , C బందువులలో ఖండించండి. ABC త్రిభుజ కెంద్రాభస లిందు పద్ధము $x^2 + y^2 + z^2 = 9P^2$ అని మాపండి.

Or

- (b) Show that the equation $2x^2 - 6y^2 - 12z^2 + 18yz + 2zx + xy = 0$ represents a pair of planes. Also find the angle between them.

$2x^2 - 6y^2 - 12z^2 + 18yz + 2zx + xy = 0$ సమీకరణము ఒక తలయుగ్మాన్ని సూచిస్తుందని చూపి, వాటి మధ్య కేంచించును కనుగొనము.

10. (a) Find the shortest distance and equations of S.D. between the skew lines

$$\frac{x}{2} = \frac{y}{-3} = \frac{z}{1}; \frac{x-2}{3} = \frac{y-1}{-5} = \frac{z+2}{2}$$

$\frac{x}{2} = \frac{y}{-3} = \frac{z}{1}; \frac{x-2}{3} = \frac{y-1}{-5} = \frac{z+2}{2}$ అను ర్యాలిప్పేదక రేఖల మధ్య అత్యాల్ప దూరాన్ని కుసొనుము మరియు అత్యాల్ప దూరా రేఖా సమీకరణమను కనుగొనము.

Or

- (b) Show that the lines $\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{3} = \frac{z-3}{4}$, $\frac{x-2}{3} = \frac{y-3}{4} = \frac{z-4}{4}$ are coplanar. Find the point of intersection and the plane containing the lines.

$\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{3} = \frac{z-3}{4}$; $\frac{x-2}{3} = \frac{y-3}{4} = \frac{z-4}{4}$ రేఖల సంతోషించు రేఖలు అని చూపండి. ఆ రేఖల ఖండన బందువు మరియు అని ఉండే తలము సమీకరణము కనుగొనము.

11. (a) Find the equation of the sphere through the points $(1, -4, 3)$, $(1, -5, 2)$, $(1, -3, 0)$ and whose center lies on the plane $x + y + z = 0$.

కేంద్రము $x + y + z = 0$ తలమును ఉంటూ $(1, -4, 3)$, $(1, -5, 2)$, $(1, -3, 0)$ బందువుల ద్వారా పాటే గోలతో సమీకరణమను కనుగొనము.

Or

- (b) Find the limiting points of the coaxal system of spheres determined by the spheres $x^2 + y^2 + z^2 + 3x - 3y + 6 = 0$, $x^2 + y^2 + z^2 - 6y - 6z + 6 = 0$.

$x^2 + y^2 + z^2 + 3x - 3y + 6 = 0$, $x^2 + y^2 + z^2 - 6y - 6z + 6 = 0$ గోలతో నిర్మించుటే సహజగా సరణి యొక్క అవధి బందువులు కనుగొనము.

12. (a) Find the equation of the lines in which the plane $2x + y - z = 0$ cuts the cone $4x^2 - y^2 + 3z^2 = 0$. Also find the angle between these lines.

$2x + y - z = 0$ అనుతలము $4x^2 - y^2 + 3z^2 = 0$ అనుశంఖువును ఖండించే రేఖల సమీకరణములను కనుగొనము మరియు ఆ రేఖల మధ్య కేంచించును కనుగొనము.

Or

- (b) Find the Vertex of the cone $x^2 - 2y^2 + 3z^2 - 4xy + 5yz - 6zx + 8x - 19y - 2z - 20 = 0$.

$x^2 - 2y^2 + 3z^2 - 4xy + 5yz - 6zx + 8x - 19y - 2z - 20 = 0$ శంఖువు యొక్క శీర్షమును కనుగొనము.

13. (a) Find the equation of the cylinder whose generators are parallel to the line $\frac{x}{1} = \frac{y}{-2} = \frac{z}{3}$ and the guiding curve is the ellipse $x^2 + 2y^2 = 1, z = 3$.

జనక రేఖలు $\frac{x}{1} = \frac{y}{-2} = \frac{z}{3}$ రేఖకు సమాంతరముగా ఉంటూ దీర్ఘ వృత్తము $x^2 + 2y^2 = 1, z = 3$ గైడింగ్ వక్రముగా గల స్థాప సమీకరణమును కనుగొనుము.

Or

- (b) Find the equation of the right circular cylinder of radius 2 whose axis is the line $\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{2} = \frac{z-2}{2}$.

వ్యాసార్థము 2 యూనిట్లుగా గలి లో అక్కముగా గల లంబకోణీయ స్థాపము సమీకరణమును కనుగొనుము..

(5*01MAT15-A)

B.A./B.Sc. DEGREE (CBCS) EXAMINATION, JUNE 2019.

(Supplementary)

(Examination at the end of Fifth Semester)

Part II – Compulsory Paper

RING THEORY AND VECTOR CALCULUS

(Regulations 2015–16)

Time : Three hours

Maximum : 75 marks

SECTION A — (5 × 5 = 25 marks)

Answer any FIVE questions.

1. If A and B are two ideals of a ring R then $A \cap B$ is also an ideal of R .

R అనే వలయములో A మరియు B లు రెండు ఆదర్శాలు అయితే R లో A ∩ B కూడా ఆదర్శము అవుతుంది.

2. The characteristic of an integral domain is either 0 or a prime number.

పూర్తాంక ప్రదేశము యొక్క లాక్షణీకం, అభాజ్య సంఖ్య కానీ లేక సున్న కానీ అవుతుందని చూపుము.

3. A homomorphism f from a ring R into a ring S is a monomorphism iff $\ker f = \{0\}$.

వలయము R నుండి వలయము S కు నిర్వచింపబడిన సంగ్రహ సమరూపత R నుండి S కు తత్తుల్యరూపత అగుటకు ఆవశ్యక పర్యాప్త నియమము $\ker f = \{0\}$.

4. Show that an ideal A of a commutative ring R with unity is prime iff R/A is an integral domain.

వినిమయ వలయము R కి ఐడియల్ A అభాజ్య ఐడియల్ అగుటకు ఆవశ్యక పర్యాప్త నియమము R/A ఒక పూర్తాంక ప్రదేశము అని చూపుము.

5. If $A = \sin t \bar{i} + \cos t \bar{j} + t \bar{k}$, $B = \cos t \bar{i} - \sin t \bar{j} - 3 \bar{k}$ and $C = 2i + 3j - k$, then find $\frac{d}{dt} [A \ B \ C]$ and $\frac{d}{dt} [(A \times B) \times C]$ at $t = 0$.

$A = \sin t \bar{i} + \cos t \bar{j} + t \bar{k}$, $B = \cos t \bar{i} - \sin t \bar{j} - 3 \bar{k}$ మరియు $C = 2i + 3j - k$ అయితే $t = 0$ వద్ద $\frac{d}{dt} [A \ B \ C]$ మరియు $\frac{d}{dt} [(A \times B) \times C]$ కనుగొనుము.

6. Find $\text{grad } f$ at the point $(1, 1, -2)$ where $f = x^3 + y^3 + 3xyz$.

$f = x^3 + y^3 + 3xyz$ అనే ప్రమేయానికి $(1, 1, -2)$ వద్ద $\text{grad } f$ ను కనుగొనుము.

7. If $A = 2xz^2\vec{i} - y\vec{j} + 3xz^3\vec{k}$ then find $\text{curl}(\text{curl } A)$ at $(1, 1, 1)$.
 $A = 2xz^2\vec{i} - y\vec{j} + 3xz^3\vec{k}$ అయితే $(1, 1, 1)$ వారి $\text{curl}(\text{curl } A)$ ను కనుక్కొండి.
8. Evaluate $\int_S F \cdot NdS$ where $F = 3\vec{i} + x\vec{j} - 3y^2z\vec{k}$ and S is the surface $x^2 + y^2 = 16$ included in the first octant between $z = 0$ and $z = 5$.
 $x^2 + y^2 = 16$ తలంపై ప్రథమాశ్చమంలాంటి $z = 0$ నుండి $z = 5$ వరకు $F = 3\vec{i} + x\vec{j} - 3y^2z\vec{k}$ నుండి S ప్రమోదిసి $\int_S F \cdot NdS$ కట్టింపండి.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

UNIT I

9. Every finite integral domain is a field.
 తండ్రి విధిత రూపాలకం ప్రాంగము క్లోజువుతుందన చూపండి.
- Or
10. Let A and B be two ideals of a ring R . Then $A \cup B$ is an ideal of R iff $A \subseteq B$ or $B \subseteq A$.
 R ఎలయానికి, A, B లు రెండు అద్భుత అయితే $A \cup B$ కూడ అద్భుతు కావాలంటి అవుక్క, పర్మాప్త వియమము $A \subseteq B$ లేదా $B \subseteq A$ అనుయందన చూపండి.

UNIT II

11. An ideal M of a commutative ring R with unity is maximal iff R/M is a field.
 అట్టుము మూలకం కం నినమయ పలయిష్టన R లో M అని అద్భుత అధికారించి కావాలానికి అవుక్క పర్మాప్త వియమము, ప్యాట్స్టు పలయిష్టన R/M క్లోంటించండి.
- Or
12. State and prove fundamental theorem of homomorphism of rings.
 నిలయ సమర్పణ ప్రాథమిక సిద్ధాంతమును ప్రపంచి నిరూపించండి.

UNIT III

13. If A, B are two differentiable vector point functions then
 $\text{curl}(A \times B) = A \cdot (\text{div } B) - B \cdot (\text{div } A) + (B \cdot \nabla)A - (A \cdot \nabla)B$.
- A, B లు రెండు అదిశా బిందు ప్రమోదించాలయితే

$$\text{curl}(A \times B) = A \cdot (\text{div } B) - B \cdot (\text{div } A) + (B \cdot \nabla)A - (A \cdot \nabla)B$$

Or

2

(5*01MAT15-A)

14. If $F = 3xyz^3\vec{i} + 4x^3y\vec{j} - xy^2z\vec{k}$ then find $\nabla(\nabla \cdot F)$ and $\nabla \times (\nabla \times F)$ at $(-1, 2, 1)$. Also verify that $\nabla(\nabla \cdot F) = \nabla \times (\nabla \times F) + \nabla^2 F$.
 $F = 3xyz^3\vec{i} + 4x^3y\vec{j} - xy^2z\vec{k}$ అయితే $(-1, 2, 1)$ వద్ద $\nabla(\nabla \cdot F)$ పరిచయి $\nabla \times (\nabla \times F)$ లను కనుక్కొండి. అయితే కూడా $\nabla(\nabla \cdot F) = \nabla \times (\nabla \times F) + \nabla^2 F$ నాటింది.

UNIT IV

15. If $F = (x^2 + y^2)\vec{i} - 2xy\vec{j}$, evaluate $\oint_C F \cdot dr$ where the curve C is the rectangle in the xy -plane bounded by $y = 0, y = b, x = 0, x = a$.
 $F = (x^2 + y^2)\vec{i} - 2xy\vec{j}$ అయితే $xy = 0, y = b, x = 0, x = a$ లనే సిద్ధమైన దీప్పితుర్పు C పెంచి $\oint_C F \cdot dr$ ను రాశ్యండి.

Or

16. If $F = (2x^2 - 3z)\vec{i} - 2xy\vec{j} - 4xk$, then evaluate $\iiint_V (\nabla \cdot F) dV$ where V is the closed region bounded by the planes $x = y = z = 0$ and $2x + 2y + z = 4$. Also evaluate $\iiint_V (\nabla \times F) dV$.
 $F = (2x^2 - 3z)\vec{i} - 2xy\vec{j} - 4xk$ అయి $x = y = z = 0, 2x + 2y + z = 4$ వరిచద్ద సంపూర్ణంగా V అయితే $\iiint_V (\nabla \cdot F) dV$ పరిచయి $\iiint_V (\nabla \times F) dV$ రాశ్యండి.

UNIT V

17. State and prove Stoke's theorem.
 స్టోక్ సిద్ధాంతమును ప్రపంచి నిరూపించండి.
- Or
18. Verify Gauss's divergence theorem to evaluate $\oint_C ((x^2 - 3y)\vec{i} - 2x^2y\vec{j} + 3k)\cdot NdS$ over the surface of a cube bounded by the coordinate planes $x = y = z = a$.
 $x = y = z = a$ లనే వరిచద్ద ఫునకు S లై $\oint_C ((x^2 - 3y)\vec{i} - 2x^2y\vec{j} + 3k)\cdot NdS$ కానీ అవసరం సిద్ధాంతము సరిచూడము.

3

(5*01MAT15-A)